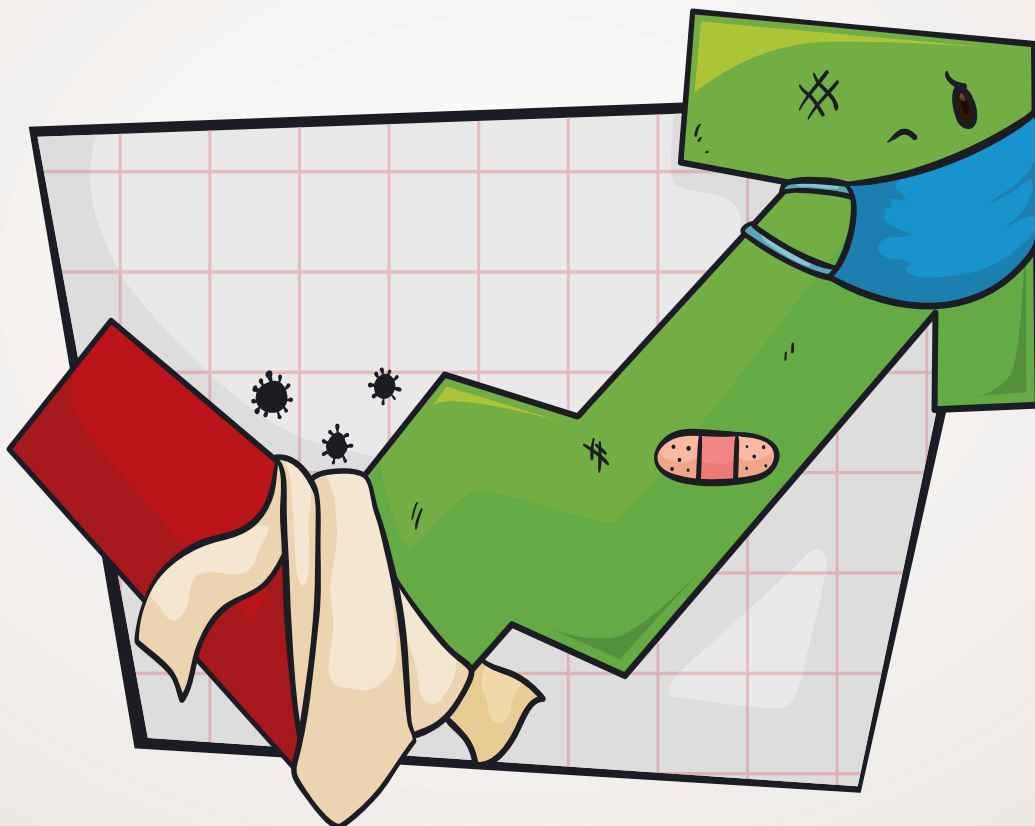

SZAKASZVÁLTÁS a magyar gazdaságban: védelem helyett újraindítás?

LXI. ÉVFOLYAM, 2021. 5. SZÁM

3. oldal

Lakatos Péter: A globalizálódott gazdaság keresztirányú függései hatalmassá váltak

Felcsuti Zsolt: Az infláció kézbentartása fontos a biztonságos gazdasági környezethez

dr. Rolek Ferenc: A munkaadók nem ellenségei a magasabb bérnek, csak legyen rá fedezet

Johannes Haindl, Németország magyarországi nagykövete:
Magyarországot már régóta nem lehet „Európa munkapadjának” nevezni

11. oldal

TARTALOM

FÓKUSZBAN

- Új fejlődési szakasz a magyar gazdaságban:
kezdődik az újraindítás 3
- Felcsuti Zolt: A gazdaságban a biztonság
egyét jelent a kiszámíthatósággal 4
- Lakatos Péter: A globális fellendülés
időszakában minél többeket kell
segíteni a világkereskedelem vonatára
felszállni 6
- Dr. Rolek Ferenc: A minimálbér meg-
állapítása bonyolultabb annál, minthogy
külföldről mondják meg, mennyi
legyen 9

NAGYÍTÁS

- Johannes Haindl, Németország
magyarországi nagykövete:
Magyarországot már régóta nem lehet
„Európa munkapadjának” nevezni 11

NAPIRENDEN

- Öt százalék fölött az infláció
– de az elemzők szerint a következő
hónapokban mérséklődhet 13
- ÉVOSZ: az építési költségek
5-9 százalékos emelkedése várható
a második fél évben 15

MGYOSZ-HÍREK

- Kétoldalú megállapodással zárul
az AGE GAP Projekt 16

EURÓPAI UNIÓ

- Bővíténék tevékenységüket Kínában
az európai cégek 18
- Az EB kezdeményezése előmozdítaná
a szakképzett munkaerő migrációját ... 19

KÖNYVJELZŐ

- Élet a Földön, David Attenborough-val ... 20

A MAGYAR GYÁRIPAR
az MGYOSZ hivatalos havilapja

Kiadja a Munkaadók és Gyáriparosok
Országos Szövetsége

Szerkesztő: Kocsi Ilona

Szerkesztőség:

1054 Budapest, Széchenyi rakpart 3.

Telefon: 06 (1) 474-2041

E-mail: mgyosz@mgyosz.hu

Internet: www.mgyosz.hu

Layout és képszerkesztés: Csávás Viktória

Hirdetésfelvétel: klajko@mgyosz.hu

Telefon: 06 (1) 474-2041

ISSN: 1219-6193

Kocsi Ilona, a Magyar Gyáripar szerkesztője

A munkavállalók szempontjából a biztonságot a stabil munkahely jelenti, s emellé egy megélhetést biztosító megfelelő fizetést. Ez minden országban más...

Hol a biztonság mostanában?

Lezárul a gazdaságvédelem szakasza, a gazdaság újraindításának időszaka jön – jelentette be a magyar miniszterelnök egy konferencián. Számokban kifejezve ez azt jelenti, hogy a költségvetésben tervezett 4,3 százalékos növekedés helyett akár 5,5 százalékos is lehet a gyarapodás. Mindez egy olyan év után, amikor majdnem ugyanennyivel csökkent a GDP. A változás drasztikus. Emellett a világgazdaság egészében felerősödik a biztonságra törekvés – hangzik a miniszterelnöki jóslat.

„A gazdaságban a biztonság egyét jelent a kiszámíthatósággal. Tehát ha világosak a folyamatok, ha nincsenek váratlan változások a szabályozásban, ha előre meghirdetett pályán működik az állam gazdaságtámogató eszköztára, akkor a vállalatok már biztonságban érezhetik magukat. Pontosabban: akkor nem az állami beavatkozás megváltozásától függ boldogulásuk, hanem a piactól és saját tehetségüktől, teljesítményüktől” – vélekedik e témáról Felcsuti Zolt, az MGYOSZ társelnöke. (4. oldal) A gazdaság biztonsága erősíthető úgy is, ahogy Lakatos Péter társelnök mondja: „a globalizálódott gazdaság keresztirányú függései hatalmasra váltak. A teendő kétirányú: egyik oldalról a ma látható eszközalkodások helyett csökkenteni kell a nemzetközi politikai feszültségeket, hogy minél nagyobb legyen a krízisek esetén az együttműködés a nagyhatalmak és a nagy régiók között. Másik oldalról a nagyobb régiók (a mi esetünkben Európa) lehetnek képesek egy átfogó önellátó rendszer kiépítésére a kritikus területeken.” (6. oldal)

A munkavállalók szempontjából a biztonságot a stabil munkahely jelenti, s emellé egy megélhetést biztosító megfelelő fizetést. Hogy ez mennyi? Minden országban más, a költségektől, árártól is függ. A magyar miniszterelnök a 200 ezres minimálbért célozta meg egy-két lépésben. „A munkaadók nem ellenségei a magasabb bérnek. Egyetlen kikötésük van: legyen meg ennek a fedezete. Vagyis a magasabb bérhez magasabb termelékenység, nagyobb teljesítmény kell” – értelmezi a felvetést dr. Rolek Ferenc alelnök. (8. oldal)

A gazdaság biztonságos működésébe bezavarhat az is, ha a vártól jóval nagyobb az áremelkedés. A magyar gazdaságban az év első 5 hónapjában az infláció 5 százalék fölé kúszott. Az MNB márciusban még 3,8-3,9 százalékos átlagos pénzromlási ütemet jósolt 2021-re, majd ezt megemelte 4,1%-ra. Ezt se lesz könnyű tartani. Az építőipari vállalkozások például az építési költségek 5-9 százalékos áremelkedésére számítanak országos szinten a második félévben, Budapesten viszont a növekedés több mint 10 százalékos is lehet. (13. oldal) Aztán ki tudja, mennyi lesz a vége.

Szóval: lenne igény egy biztonságos gazdasági környezetre. Ám talán ezt a legnehezebb megvalósítani. Egyrészt a hirtelen berobbanó növekedés idézhet elő váratlan helyzeteket (például anyagihiány, árrobbanás egyes piacokon), másrészt Magyarországon jövőre választás lesz. Minden ígéret ellenére, a költségvetést – és így a gazdaságot – ez is befolyásolhatja.

Új fejlődési szakasz a magyar gazdaságban: kezdődik az újraindítás

Akár 5,5 százalék fölé is mehet idén a gazdasági növekedés – jelentette be a Magyarország újraindul! címmel megrendezett konferencián Orbán Viktor, amikor értékelte a járvány után kialakult helyzetet. A költségvetés még 4,3 százalékkal számolt. A miniszterelnök hangsúlyozta: lezárul a gazdaságvédelem szakasza, a gazdaság újraindításának szakasza Következik. Erre reagálva két új operatív törzs jön létre: Szijjártó Péter külgazdasági és külügyminiszter vezetésével a gazdasági élet újraindításáért felelős operatív törzs, Novák Katalin családokért felelős tárca nélküli miniszter vezetésével pedig a társadalmi élet újraindításáért felelős operatív törzs. A COVID-19 járvány egyik következménye az lehet, hogy az európai és a világgazdaságban is a biztonságra törekvés lesz jellemző. A biztonságra törekvés azt jelenti, hogy Magyarország egy járvány elleni védekezésben nem függhet másoktól, az önvédelem képességét meg kell teremteni, önellátónak kell lenni védőeszközökből, gyógyszerből és vakcinából akkor is, ha éppen nincs járvány, ehhez a kapacitásnak és a termelésnek meg kell lennie. – idézi az MTI a kormányfő szavait.

Orbán Viktor hangsúlyozta: a biztonságra törekvés a külkapcsolatokra is igaz: nem lehet, hogy Magyarország csak a nyugati lábán álljon, a keleti irány is fontos, ez gazdaságpolitikai tény. Elmondta, a világgazdaság súlypontja folyamatosan keletre helyeződik, ehhez nekünk alkalmazkodni kell. A japán, a dél-koreai, a kínai, az indonéz, a vietnami piacokon is kell boldogulni, mert ott lesz a pénz.

Arra kértük az MGYOSZ 2 társelnökét – Felcsuti Zsoltot és Lakatos Pétert –, valamint dr. Rolek Ferenc alelnököt – hogy a miniszterelnök bejelentésekhez kapcsolódva mondják el, ők hogyan látják a magyar gazdaságot, a jövőt.

Fotó: Vádrnai Szabolcs/kormany.hu

Orbán Viktor,
miniszterelnök

„Lezárul a gazdaságvédelem szakasza, a gazdaság újraindításának szakasza jön”

Felcsuti Zsolt: A gazdaságban a biztonság egyet jelent a kiszámíthatósággal

A fejlett nyugati országokban is fontosnak tartják a hazai vállalatok védelmét – nemcsak most, a járvány alatt és után, hanem normál időkben is –, érdemes eltanulni tőlük az elegáns technikákat, amelyekkel az egyenlő esélyeket hirdetve ügyesen előnyben részesítik a hazai cégeket – mondta Felcsuti Zsolt, az MGYOSZ társelnöke, az MPF Holding tulajdonosa amikor arról kérdeztük, milyen is lesz az újraindítási szakasz a gazdaságban. És hangsúlyozta: a jövő szempontjából meghatározó, sikerül-e megállítani a beindult inflációt.

Lezárul a gazdaságvédelem szakasza, a gazdaság újra indításának szakasza jön – jelentette be a magyar miniszterelnök a közelmúltban egy üzleti konferencián. Ön az MGYOSZ társelnökeként és egy jelentős vállalatcsoport tulajdonosaként érzékeli, hogy új szakasz kezdődött, kezdődik?

Felcsuti Zsolt: A gazdaságban általában és normális időszakban nincsenek éles választóvonalak az egyes fejlődési szakaszok között – kivéve, persze, a rendkívüli helyzeteket, például egy csődöt, vagy járványt, háborút –, ezért nehéz azt mondani, hogy most egészen más a helyzet, mint tegnap volt. A gazdaságvédelemben is voltak olyan eszközök, amelyeknek az újraindítási szakaszban is meg kell maradniuk. Vagyis a két szakasz egymást részben lefedi. A gazdaságban az a legjobb állapot, amikor a piac magához tér, és a piaci folyamatok erősödése hozza helyzetbe a vállalkozókat. Erre rásegíthet a kormány bizonyos támogatásokkal nem szokványos helyzetekben. Most ilyen van, de óvatosan kell bánni a „pénzcsapokkal”, a mesterséges megoldások bezavarhatnak a piaci folyamatokba... A fejlett nyugati országokban is fontosnak tartják a hazai vállalatok védelmét – nemcsak most, a járvány alatt és után, hanem normál időkben is. Nehezen tudnám elképzelni például azt, hogy Franciaországban a taxitársaságok német gyártmányú autókat használjanak. De Németországban is nagyobb eséllyel indul egy német cég az ottani vasútépítési tenderen, mint egy francia. Érdemes eltanulni tőlük az elegáns technikákat, amelyekkel az egyenlő esélyeket hirdetve ügyesen előnyben részesítik a hazai cégeket.

A biztonságra törekvés meghatározó lesz az élet minden területén – idézném ismét

„Amíg a világpolitika tele van feszültséggel, kiszámíthatatlan nagyhatalmi húzásokkal, addig hiú ábránd a nemzetközi szintéren mozgó cégek számára a biztonság”

a miniszterelnöki beszédet –, így a gazdaságban is. Ehhez pedig jól jönnek az állami támogatások...

FZS: A biztonság alapvető emberi igény. Egy világjárvány után különösen érthető, ha felerősödik az erre való törekvés. A gazdaságban a biztonság egyet jelent a kiszámíthatósággal. Tehát ha világosak a folyamatok, ha nincsenek váratlan változások a szabályozásban, ha előre meghirdetett pályán működik az állam gazdaságtámogató eszköztára, akkor a vállalatok már biztonságban érezhetik magukat.

Pontosabban: akkor nem az állami beavatkozás megváltozásától függ boldogulásuk, hanem a piactól és saját tehetségüktől, teljesítményüktől. Éppen ezért veszélyesnek érzem a nemzetközi szervezetek által preferált egységes globális adót is.

Miért lenne veszélyes az, ha minden országban ugyanazon adókulcs szerint adóznak a vállalatok?

FZS: Mert ezzel megváltoznak a játékszabályok. Nem eszerint fektetett be sok külföldi cég a magyar gazdaságba, de a magyar vállalatok sem ezzel számoltak, amikor fejlesztettek, a jövőbe investáltak. Ne felejtjük el, a magyar gazdaságban aduász a 9 százalékos társasági adó, ezt egyetlen kormány sem adná ki könnyen a kezéből. Érthető, és jó a cél, ám szerencsére a kormányoknak marad mozgásterük, más adónemek, járulékok csökkentésével ellensúlyozhatják az esetlegesen nagyobb társasági adót. Így a végösszeg, azaz a vállalatok terhe nem változik, s a magyar gazdaság tökevonóképesége is megmarad. Mivel a magyar gazdaság számára fontos a nemzetközi együttműködés, célszerű lehet „beállni” a sorba azért, hogy külföldi pozícióink a jövőben tovább erősödjenek. Hangsúlyozom, az emiatt bekövetkező adónövekedést célszerű és lehet más módon kompenzálni.

Őn sokat dolgozik külföldön, alapvetően a fejlett országokban. Onnan milyennek látja a magyar gazdaság nemzetközi kapcsolatrendszerét, vagyis azt, hogy itt már egy ideje tart a keleti nyitás?

FZS: Nem kell ahhoz külföldre menni, hogy az ember érezze: az Európai Unión belül talán Magyarországnak a legjobb a kapcsolatai az ázsiai országokkal, ezen belül különösen Kínával és Oroszországgal. Ez hasznos a magyar gazdaságnak, a jövőben fontos eleme lehet a külkereskedelmi forgalomnak. Ám úgy látom, most egy kicsit az uniós kapcsolatok erősítésére is koncentrálni kellene. A kínaiak és az oroszok kedvelik Magyarországot, szívesen beruháznak itt, jó lenne, ha a nyugat-európai partnereink is azt látnák, remek teljesítményre vagyunk képesek. Néha úgy érzem, sokkal rosszabbnak látnak bennünket, mint amilyenek vagyunk. Ez nem használ az üzletnek. Tehát a „keleti láb” erősítése helyett én most inkább a „nyugati lábat” ápolnám, egy kis imázsépítéssel. A magyar külkereskedelmi forgalom túlnyomó része az EU-tagállamokkal bonyolódik le, érdemes ezt nagyon megbecsülni, vigyázni rá.

Visszatérve a biztonságra: nemcsak a magyar gazdaságban értékelődik fel a biztonság – vagy az ön szavaival élve: a kiszámíthatóság –, de a világgazdaságban, az európai gazdaságban is. A járvány sokakat felrázott, s akár a profit rovására is felerősödhet a tartalékolás, vagy éppen a termelés visszahozása a távolibb országokból közele, esetleg a saját országba.

FZS: Nem zárom ki, hogy ilyen folyamatok elindulnak. A világgazdaság biztonságához – ha értelmezhető egyáltalán ott ez a fogalom – az kell, hogy a világpolitika kiszámítható legyen. A II. világháború után kétpólusú világ alakult ki. Utána Kína megerősödésével hárompólusúvá vált. Az Európai Unió azt szeretné elérni, hogy az EU legyen a 4. pólus. Ez a helyzet nem egyszerű, sok feszültséggel együttjáró küzdelem folyik a nagyhatalmak között. A kínai-amerikai, orosz-amerikai kapcsolatok nem lettek békésebbek Joe Biden elnök beiktatása után sem. Oroszországgal az EU-nak és az USA-nak is célszerű fenntartania a békés együttműködést. Amíg a világpolitika tele van feszültséggel, kiszámíthatatlan nagyhatalmi húzásokkal, addig hiú ábránd a nemzetközi szinten mozgó cégek számára a biztonság. És ez különösen igaz az EU-vállalatok számára, ahol még az Unión belüli széthúzások, egymást keresztező lépések is nehezítik, hogy ez a hatalmas piac érdekérvényesítő képessége a jelenleginél erősebb legyen. A magyar vállalatoknak persze, így is akad még lehetőség az európai piacon, a munkavállalókról nem beszélve, akik szabadon vállalhatnak munkát 27 országban.

Talán a szabad munkavállalás lehetősége miatt is fontos lenne, hogy itthon magasabbak legyenek a bérek, hogy pusztán az anyagiak ne vonzzák el a szakembereket. A kormányzati tervekben a 200 ezer forintos minimálbér megvalósítása szerepel, egy-két lépésben. Teljesülhet ez a terv?

FZS: Miért ne, ha van miből... Csak annyi kell hozzá, hogy a megélhetési, lakhatási költségek levonása után a külföldön dolgozó meg az itthon tevékenykedő számláján ugyanannyi pénz maradjon. Vagyis a külföldi és a magyar bérek nagysága önmagában semmit nem jelent, ha nem tudjuk, mi mennyi. Ám a magasabb bérekhez nagyobb hatékonyság kell, hogy legyen fedezet a kifizetésre. Ha van miből fizetni, akkor a minimálbér simán lehet 200 ezer is. Svájcban nincs olyan, hogy minimálbér, mégis magasak a jövedelmek. Tehát nem ezen múlik. Uram bocsá, de én az évente ismétlődő bértárgyalásokat üzleti show-műsornak tar-

A gazdaságban a biztonság egyet jelent a kiszámíthatósággal. Tehát ha világosak a folyamatok, ha nincsenek váratlan változások a szabályozásban, ha előre meghirdetett pályán működik az állam gazdaságtámogató eszköztára, akkor a vállalatok már biztonságban érezhetik magukat. Pontosabban: akkor nem az állami beavatkozás megváltozásától függ boldogulásuk, hanem a piactól és saját tehetségüktől, teljesítményüktől.

tom. Annak ellenére, hogy az MGYOSZ is rengeteg energiát fordít arra, hogy a sok tárgyalás eredménnyel záruljon. Ám arról egyezkednek a munkaadók-munkavállalók és a kormány képviselői, ami még nincs meg. A bevételek később jönnek. Ma már nincs elég képzett munkaerő a magyar piacon, vagyis a bérek piaci hatásra szükségszerűen emelkedni fognak. A minimálbérek is. Fontos, hogy közben az infláció ne fusson el. Ez nemcsak itthon feladat, de az eurózónában, vagy az USA-ban is nagy az inflációs nyomás,

ami leértékelheti a magasabb jövedelmek vásárlóértékét. A hatékonyabb gazdasághoz technológiafejlesztés, folyamatos innováció kell. Enélkül ma már nem lehet nagyobb, versenyképesebb teljesítményt elérni.

Tehát bonyolult a helyzet... Ön személy szerint azért optimista a jövőt illetően?

FZS: Igen, megpróbálok optimista lenni. Reméljük, túl vagyunk a járvány egy súlyos szakaszán. Rajtunk (is) múlik, mi jön ezután. A magyar vállalatok-

ban van potenciál, meg kell próbálni a válságból a maximumot kihozni. Például olyan szereplők helyébe lépni, amelyek tönkrementek, vagy nagyobb gondokkal küzdenek. Egyik legnagyobb feladat a beindult infláció megállítása! Jó lenne, ha Európa és a világ nem döntene rekordot e téren! Az infláció kézben tartása nagy segítség az életszínvonal megőrzésében, a biztonságos gazdasági környezet kialakításában. Ha ez sikerül, a gazdaság szép lassan magára talál.

Lakatos Péter: A globális fellendülés időszakában minél többeket kell segíteni a világkereskedelem vonatára felszállni

A világ- és az egyes országok gazdaságai a maguk önszabályozó rendszerei miatt újraindulni látszanak, a kormányok feladata annak a környezetnek a biztosítása, hogy ehhez a lendülethez az országok, és vállalataik a legjobban tudjanak csatlakozni – mondta Lakatos Péter, az MGYOSZ társelnöke, a Videoton társvezérigazgatója, amikor a miniszterelnök egy gazdasági konferencián elmondott bejelentéseiről kérdeztük.

Lezárul a gazdaságvédelem szakasza, a gazdaság újra indításának szakasza jön – jelentette be Orbán Viktor a Világ gazdaság üzleti napilap konferenciáján. Ön az MGYOSZ társelnökeként és az egyik legnagyobb magyar vállalat társtulajdonosaként mit tapasztal ebből a változásból?

Lakatos Péter: Az idézett beszéd a gazdaság vezetőinek szóló átfogó üzenet volt, de erős politikai hangsúlyokkal. Ez természetes, hiszen a választás előtt kevesebb, mint egy évvel hangzott el, a konferencián a szakpolitikai részleteket az MNB elnöke és a pénzügyminiszter is ismertette. Optimista vagyok, miközben igyekszem nem gondatlan lenni. Hiszek az evolúcióban, hogy minden küzdelemből erősebben jövünk ki, és nagyon nagy eséllyel az emberiség küzdi le a járványt, és nem ez lesz az első lépés az emberi faj eltűnésében, mint ahogy a dinókkal történt.

A Videoton környezetében a fellendülés az igények szintjén megjelent, az általános alapanyaghiány (fém, műanyag-granulátumok, elektronikai alkatrészek) miatt a kibocsátás lendülete az elmúlt két hónapban csökkent. Ráadásul nehéz megítélni, hogy a bonyolult ellátási láncok miatt az emelt (és a körülmények miatt teljesíthetetlen) igények mekkora része céloz biztonsági készletépítést a vevőink részéről.

Vagyis a gazdaság, ha döcögve is, de újraindult...

LP: A gazdaságvédelem/újraindítás allegória. A védelem a megtámadottak túléléséről szól, az újraindítás a legyengült, de életképes szervezeteknek való segítségnyújtást jelenti. A világ- és az egyes országok gazdaságai a maguk önszabályozó rendszerei miatt újraindulni látszanak, a kormányok feladata annak a környezetnek a biztosítása, hogy ehhez a lendülethez az országok, és vállalataik

a legjobban tudjanak csatlakozni. A globális fellendülés időszakában nem a belső keresletet kell mesterségesen serkenteni, hanem minél többeket segíteni a világkereskedelem vonatára felszállni vagy rajta maradni. Ha ez ráadásul magas hozzáadottértékű munkahelyeken keresztül valósul meg, az a belföldi fogyasztást automatikusan és dinamikusabban serkenti. Túl vagyunk szerencsére azon, hogy leginkább több Gorenje hűtőgépet vegyünk, a szolgáltatási szektort (beleértve a belföldi turizmust), meghúzza a magasabb szabadon elköltethető jövedelem, hiszen a háztartások eladósodottsága is relatíve alacsony.

A miniszterelnöki beszédben nagy hangsúlyt kapott a biztonságos gazdaság megteremtésének igénye és ígérete. Ez mit jelenthet a gyakorlatban?

LP: A biztonságos gazdaság megfogalmazást üzenetnek tekintem, amivel a kor-

mányzat jelzi a választóknak, hogy érzékelt, hogy egy globális kataklizma esetén megbénulhatnak a megszokott ellátási láncok, és aktívan foglalkozik azzal, hogy legközelebb felkészültebbek legyünk.

Én is úgy gondolom, hogy a globalizálódott gazdaság keresztirányú függései hatalmasra váltak. A teendő kétirányú: egyik oldalról a ma látható eskalálódások helyett csökkenti kell a nemzetközi politikai feszültségeket, hogy minél nagyobb legyen krízisek esetén az együttműködés a nagyhatalmak és a nagy régiók között. Másik oldalról a nagyobb régiók (a mi esetünkben Európa) lehetnek képesek egy átfogó önellátó rendszer kiépítésére a kritikus területeken. A nemzeti autarkia egy 10 milliós ország számára álmom, sőt rémálom. A kölcsönös előnyökön, a kritikus tömeg elérésén, a kölcsönös, jó értelemben való függésen alapuló együttműködés Európában, de akár kisebb közösségekben, mint a V4-ek, szerintem elengedhetetlen ahhoz, hogy a biztonság megteremtése, és az optimális fejlődés egyszerre valósulhasson meg.

Vállalatvezetőként bizonyára örömmel hallotta, hogy a magyar kormány határozottan kiáll a globális vállalati adóval szemben. Részben a nemzeti szuverenitás miatt, részben gazdaságpolitikai okokból. A magyar társasági adókulcs ugyanis a legalacsonyabb az Unióban, ami versenyelőnyt jelenthet a tőke idevonzásában...

LP: Az adókról beszélve minden alkalommal hangsúlyozom, hogy egy konkrét adónem egy adott kulcsáról folyó vita mindig egy részletkérdést elemez a nagyobb kép figyelembe vétele nélkül. A hazai költségvetés újraelosztási szintje, az állam által nyújtott szolgáltatások mennyiségéhez és színvonalához képest még mindig magas.

A magas áfa és a bérek magas adóéke valójában az alacsony vállalati adókulcs másik oldala, és ezek így együtt egy gazdaságpolitikai prioritást és eszköztárat tükröznek. Minden kormány kompetenciája, hogy ezt az eszköztárat szuverén módon kiválassza. Így a kormányzat nyilván ellenez egy olyan lépést, ami a saját preferenciáinak az alkalmazását kívülről korlátozza. Az adóverseny a fejlődő országok eszköztára, legitim szándéka volt a magyar kormányzatnak az ebben való élvonalosság.

Ezzel együtt szerintem érdemes végiggondolni, hogy ha egy ilyen szabályozás együtt jár azzal, hogy a multinacionális cégek az adókat a tevékenységük helyén kell, hogy befizessék, az kifejezetten a végtelen nyereségességű IT cégek (Facebook, Google,

Apple, Amazon) esetén előnyöket is rejthet számunkra.

Az intézkedések alapvetően az igazi adóparadicsomok (legyenek ezek a Kajmán-szigetek vagy Luxemburg) és a multik számára használható komplex adósémák ellen szólnak, és elsősorban az USA érdeke, hogy megvalósuljon az új szabályozás. Éppen ezért a másik serpenyőben meg kell jelennie annak, hogy miközben ezek a hatalmas cégek a jelenleginél nagyobb tényleges adókulccsal adóznak majd, akkor ebből jusson az USA-n kívüli országokba is. (Az USA magas vállalati nyereség- és személyi jövedelemadó szintje, és a fogyasztáshoz kapcsolódó adók alacsony szintje programozza ezeket az érdekellentéteket, ezért kimagaslóan fontos a kompromisszumkészség az OECD szintjén)

Nem hiszem, hogy egy ilyen globális egyezménybe ne férne bele a hazai kisebb vállalatok kedvezőbb adókulcsa egy ésszerű cégméretig, illetve egyfajta ésszerű tőke- és forgalomarányos nyereségig. Ilyen szintig a

„A magas áfa és a bérek magas adóéke valójában az alacsony vállalati adókulcs másik oldala, és ezek így együtt egy gazdaságpolitikai prioritást és eszköztárat tükröznek. Minden kormány kompetenciája, hogy ezt az eszköztárat szuverén módon kiválassza.”

„A demográfiai hatásokat is figyelembe véve (évente jónéhány 10 ezer fővel csökken a munkaképes korú lakosság) az ország számos területén közeledünk a teljes foglalkoztatottsághoz, illetve hiányszakmák tömegével találkozunk”

progresszív vállalati adózás sem feltétlenül ördögtől való. De visszatérve az alapokhoz, fontos, hogy az újraelosztás ésszerű és a közszolgáltatások magas szintje mellett valósuljon meg.

A beszédben szó volt a költségvetési egyensúly megteremtéséről is, ám jövőre még magas, 5,9 százalékos hiánnyal számol a költségvetés azzal az ígérettel, hogy ez nem lesz választási költségvetés...

LP: A költségvetési egyensúly, mint középtávú cél üdvözlendő, csakúgy, mint a választási költségvetés kizárása. Csak remélni tudom, hogy az „újraindítási” költségvetés nemcsak nevében, hanem tényleges eszközeiben és méretében is különbözni fog a „választásitól”, azaz nem megcélzott választói csoportok rövid távú elégedettségét szolgálja, hanem az egész ország hosszú távú erősödését.

A demográfiai hatásokat is figyelembe véve (évente jónéhány 10 ezer fővel csökken a munkaképes korú lakosság) az ország számos területén közeledünk a teljes foglalkoztatott-

sághoz, illetve hiányszakmák tömegével találkozunk. Az egyensúly már ma is egy mérhető mennyiségű külföldi munkavállalóval tartható fenn, és ezek létszáma várhatóan nőni fog. Ezt a gazdaságunk erejeként kell megélni. Az oktatási, képzési, lakáspolitikai, területfejlesztési és a szociális rendszereknek egymással összhangban kell középtávú megoldást felmutatniuk a leszakadt családok és települések középtávú újrainTEGRálásában. Ezen lépések jóval hosszabb kifizetésűek, mint a munkahelyek kereslet-kínálati egyensúlyának rövid távú fenntartása.

Túl vagyunk a pandémia 3. szakaszán. Optimista a jövőt illetően?

LP: Remélem, hogy a vírus által kiváltott válság mindennapi életre gyakorolt korlátozásai hamarosan eltűnnek. Ha ez így lesz, érzek a gazdaságban és a társadalomban elég erőt arra, hogy – a szükséges és hasznos tanulságok levonása mellett – nemcsak onnan folytassa, ahol abbahagyta, hanem a tanulságokat beépítve, felhasználva a korábbi önmagához képest is nagyobb lendülettel növekedjen.

ÁSZ: rugalmasan használható eszközökre van szükség a gazdaság élénkítéséhez

A további gazdasági élénkítés érdekében rugalmasan használható eszközökre van szükség, és fontos, hogy a politika a külső egyensúly szempontjait is tartsa szem előtt – mutatott rá az Állami Számvevőszék (ÁSZ) a honlapjára kedden felkerült elemzésben.

Az ÁSZ elemzéséről készült összefoglalóban kiemelték: a nemzetközi és a hazai szervezetek egyaránt a globális és a magyar gazdaság növekedését prognosztizálják a 2021 és 2023 közötti időszakra. A Pénzügyminisztérium várakozásai szerint idén a magyar gazdaság 4,3 százalékkal, a nemzetközi szervezetek előrejelzéseinek középértéke szerint 4,2 százalékkal növekszik – idézték fel.

A számvevőszék elemzői megjegyezték: a pozitív kilátások mellett a bizonytalanság továbbra is jelen van, hiszen a szolgáltató szektor olyan mértékű visszaesésére, mint amilyen a járvány következtében bekövetkezett, nincs történelmi tapasztalat. Szerintük arra is fel kell készülni, hogy a kilábalás üteme elmarad a vártól, így szükség lehet a további gazdasági élénkítés érdekében rugalmasan alkalmazható eszközökre.

Az elemzés szerint az infláció kockázatát fokozzák a szűk kínálati keresztmetszetek, a megtakarítások gyors ütemben történő fogyasztással alakulása, a világkereskedelemben újra megjelenő protekcionista politikák és a nyersanyagárak alakulása is. Az emelkedő kamatkörnyezet például megdrágíthatja az államadósság finanszírozását – mutattak rá.

Az ÁSZ elemzésében felhívta a figyelmet arra, hogy a magyar gazdaság az elmúlt évtizedben fokozottan exportvezérelt volt, éppen ezért nagy a jelentősége annak, hogy miként talál magára a járvány hatására megtorpant világkereskedelem. A WTO október 6-án közzétett prognózisa szerint a világkereskedelem 2021-ben sem éri el a járvány előtti szintet, ugyanakkor annak bővülése várható – emlékeztettek.

Az elemzésben azt is hangsúlyozták: a költségvetési hiány 3 százalékhoz közeli-

tő pályára állítása jelentős versenyelőnyt eredményezhet Magyarország számára a nemzetközi gazdasági környezetben. A témánál maradvá aláhúzták: számolni kell azzal, hogy a járvány esetleges további hullámai hatással lehetnek a 2022. évi központi költségvetés végrehajthatóságára.

Az elemzésben arra is kitértek, hogy Magyarország GDP-arányos bruttó adósságállományát mind a hazai, mind a nemzetközi szervezetek az uniós átlagnál alacsonyabbnak prognosztizálják a 2021-2023-as időszakra. A magyar államadósság mértéke idén az év végére várhatóan 79,4 százalékon alakul GDP-arányosan a jegybank előrejelzése szerint, a Nemzetközi Valutaalap (IMF) pedig 80 százalékot jelez előre. Eközben az IMF szerint az Európai Unió tagállamainak államadóssága átlagosan várhatóan 93,0 százalék lesz – olvasható ki az elemzésben szereplő táblázatból.

Dr. Rolek Ferenc: A minimálbér megállapítása bonyolultabb annál, minthogy külföldről mondják meg, mennyi legyen

A munkaadók nem ellenségei a magasabb bérnek. Egyetlen kikötésük van: legyen meg ennek a fedezete – reagált dr. Rolek Ferenc arra a miniszterelnöki felvetésre, hogy egy-két lépésben a minimálbért 200 ezer forintra kellene emelni. Járulékcsökkentéssel egyébként e cél elérését a kormány elősegítheti.

Idén lejár a 2016-ban kötött hatéves bér-megállapodás, amelyet a munkaadói szervezetek – köztük az MGYOSZ – és a munkavállalói képviselők kötöttek a kormánnyal. Hogyan értékeli, eredményes volt ez a megállapodás?

dr. Rolek Ferenc: Igen. A megállapodás a minimálbérről és a garantált bérminimumról rendelkezett, s ezzel szoros összefüggésben a munkáltatói járulék (szoccho) csökkentéséről. Az előre meghatározott minimálbér- és garantált bérminimumemelések megtörténtek, és a munkáltatói járulék is több lépcsőben csökkent, ahogy annak a megállapodás szerinti feltétele teljesült. Most már csak az idei év kérdéses. A megállapodásban ugyanis az a kitétel szerepel, hogy 2019-től akkor csökkenthet a szoccho 2 százalékponttal, ha megvalósul egy 6 százalékos reálbérnövekedés. Várjuk az első féléves számokat, s utána lehet megmondani, hogy idén a 4. negyedévben van-e esély a csökkentésre. A VKF (Verseny-szféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fóruma) legutóbbi ülésén egyébként a kormány képviselője arról beszélt, hogy a megállapodást természetesen továbbra is érvényesnek tekintik, így, ha a 6%-os reálbérnövekedés megvalósul, akkor a munkáltatói járulék 2%-kal csökkeni fog.

Azért is fontos a korábbi megállapodás értékelése, mert Orbán Viktor miniszterelnök jelezte, hogy szeretne egy hasonló kötni a következő évekre is, csak nagyobb béremeléssel. Lehetséges ez?

RF: Semmit nem lehet kizárni, így egy újabb megállapodást sem. Ám látnunk kell, hogy most sokkal bonyolultabb, bizonytalanabb a helyzet, mint hat éve volt. Másfél éves világválság után vagyunk, s csak remélni

lehet, hogy ősszel nem jön a COVID-19 negyedik hulláma. Ha jön, akkor az minden előzetes várakozást felboríthat. Emlékezzünk vissza: az idei minimálbérről, garantált bérminimumról is csak január végén sikerült megállapodni, bár javult a helyzet, de azért még minden bizonytalan. Ilyen körülmények között nehéz hosszú távra szerződni. Olyan megállapodás létrejöhet,

amiben sok a feltétel, a helyzet konkrét alakulásától függővé téve a béremelést. De azt hiszem, korai erről még beszélni, várjuk meg, mit hoz az ősz.

Az említett beszédben konkrét szám is elhangzott: egy-két lépésben 200 ezer forintos minimálbért kellene elérni. Mit szólnak ehhez a munkaadók? Most egyébként 167 400 forint...

RF: A bértárgyalások három fél – munkaadók, munkavállalók, kormány – között zajlanak. Ilyenkor mindenki alaposan elemzi a helyzetet, megfogalmazza stratégiai céljait, és a tárgyalások során próbáljuk közelíteni az álláspontokat. Válságban, bizonytalan kilátásokkal nehéz megállapodni, de eddig általában sikerült. A munkaadók nem ellenségei a magasabb bérnek. Egyetlen kikötésük van: legyen meg ennek a fedezete. Vagyis a magasabb bérhez magasabb termelékenység, nagyobb teljesítmény kell.

A statisztika szerint ez akár meg is lehet, hiszen a költségvetésben még 4,3 százalékos gazdasági növekedéssel számol a kormány, de a miniszterelnök már az 5,5 százalékot sem tartja kizártnak.

RF: Úgy legyen. A vállalatok a béremelés meghatározásánál elsősorban a termelékenység növekedését és az infláció alakulását tartják meghatározónak. Hosszabb távon a béremelés csak ezekkel összhangban képzelhető el. Persze, ha a kormánynak nagyon fontos a minimálbér jelentősebb emelése, akkor tehet is az ügy érdekében: ha adót csökkent, vagy a bérjárulékot mérsékli, ahogy ez az elmúlt években is történt, akkor

így felszabadulhat vállalati forrás a nagyobb bérek fedezésére. Egyet kell elfelejtenünk: a fedezet nélküli béremelést.

A minimálbér alakulása nemcsak Magyarországon fontos, az Európai Unióban is napirenden van: Ursula von der Leyen egyik első ígérete volt az egységes európai minimálbér bevezetése. Az azóta megfogalmazódott európai uniós javaslat módszertana szerint a kötelező legkisebb kereset összegének el kellene érnie a bérek mediánjának a hatvan százalékát. Az egységes európai minimálbért a magyar kormány nem támogatja. És a munkaadók?

RF: Mi a Business Europe-hoz hasonlóan még inkább ellene vagyunk. Egyébként e pillanatban az EU-tagállamokból csak 1-2 ország teljesítené a megfogalmazott feltételeket. A minimálbér megállapítása bonyolultabb annál, minthogy külföldről mondják meg, mennyi legyen. Én ezt politikai indíttatású demagóg beavatkozásnak tartanám a gazdaságba. A bérek attól függnek jó esetben, hogy milyen a gazdasági helyzet, a teljesítmény. Hosszú elemző munka előzi meg az évente szokásos bértárgyalásokat a szociális partnerek között. Sok szempontot kell mérlegelnünk, amikor döntünk. S a konkrét helyzet országonként eltérő, ezért a döntéseknél is más szempontokat vesznek figyelembe. Amikor ilyeneket hallok, úgy érzem, a fark csóválja a kutyát. Nem a teljesítményt, a fedezetet nézzük, s hogy az mire elég, hanem megmondják, mi a végeredmény, aztán vagy van rá a munkaadóknak pénze, vagy nincs, de akkor is teljesíteni kell. Ilyen megállapodásba nem szabad belemenni!

HÉT ELEM BŐL ÁLLT A 2016-BAN A BÉREMELÉSRŐL ÉS A MUNKÁLTATÓ TERHEK CSÖKKENTÉSÉRŐL ALÁÍRT MEGÁLLAPODÁS:

- A kötelező minimálbér havi összege 2017-től 15%-os emeléssel 127 500 forint, 2018 januárjától 138 000 forint.
- A garantált bérminimum havi összege 2017 elejétől 25%-kal 161 000 forintra, 2018-tól 12%-kal 180 500 forintra emelkedik.
- A társasági adókulcs mértéke 2017. január elsejétől egységesen 9 százalék.
- A munkáltatók által fizetett szociális hozzájárulási adó mértéke 2017-től 5 százalékponttal 22%-ra csökken, 2018 januárjától 2 százalékponttal 20%-ra csökken.
- 2018-ban további 0,5 százalékponttal csökken a munkáltatói járulék, ha a bruttó átlagkereset 11%-kal növekszik a 2017. első három negyedévében, a megelőző év azonos időszakához képest.
- 2019-től négy alkalommal minden évben tovább csökkenhet a szocho 2 százalékponttal, ha megvalósul egy 6%-os reálbér-emelkedés.
- A további béremelésekről a VKF évenként folytat egyeztetést.

Johannes Haindl, Németország magyarországi nagykövete:

Magyarországot már régóta nem lehet „Európa munkapadjának” nevezni

„A befektetőknek szükségük van a megbízhatóságra és a garanciára, hogy a befektetési keretfeltételek stabilak maradnak és ezzel kapcsolatban a jogbiztonság biztosított – hangsúlyozta a Magyar Gyáriparnak adott interjújában Johannes Haindl, Németország magyarországi nagykövete. Majd hozzátette: a német befektetők nagy figyelemmel követik az itteni, egyes, stratégiai ágazatként megjelölt gazdasági területek állami kézbe vételéről folyó vitát...

Németország jó ideje Magyarország legjelentősebb gazdasági partnere. A hosszú múltra visszatekintő kapcsolatokban milyen új fejlemények, esetleg különlegességek vannak?

Johannes Haindl: Ez nagyon sokrétű téma, és az interjúban a gazdaságra koncentrálok majd. Magyarország gazdaságilag viszonylag gyorsan magára talált a járvány harmadik hulláma után, és így Németország fontos gazdasági partnereként megszilárdult a helyzete. Németország keletre irányuló kereskedelmében például, amely Lengyelországtól egészen a Kirgiz Köztársaságig terjed, Magyarország ez év első négy hónapjában a harmadik helyet tudhatja magáénak, megelőzve Oroszországot. A német vállalatok a 20%-os részesedéssel az összes közvetlen külföldi befektetés közül a legmagasabb aránnyal rendelkeznek. A német cégek munkahelyeket teremtenek, befizetik a most sürgetően szükséges adókat és nyereségük nagy részét újra itt fektetik be, ami az elmúlt években ez átlagosan évente 1,1 milliárd eurót tett ki.

Érdekes lesz az a kérdés, hogy Magyarország milyen mértékben profitál majd a nagy konszernnek nearshoring-el-

képzeléseiből. Hiszen a remélhetőleg már lecsengő pandémia alatt láthattuk, hogy megérné, ha a gyártás a szárazföldi logisztika közelében lenne, ráadásul az EU-n belül, hogy a globális szállítási láncok zavaraitól függetlenedni tudjanak a vállalatok.

„A remélhetőleg már lecsengő pandémia alatt láthattuk, hogy megérné, ha a gyártás a szárazföldi logisztika közelében lenne, ráadásul az EU-n belül, hogy a globális szállítási láncok zavaraitól függetlenedni tudjanak a vállalatok”

A német cégek magyarországi jelenlétéről először az autóipar jut mindenkinek az eszébe, valójában az együttműködés nemcsak erre az ágazatra korlátozódik. Hogy látja, szélesedik, szélesedhet az a gazdasági skála, ahol a német cégek beruháznak, fejlesztenek?

JH: Valóban az autóipar jut az embernek először az eszébe, ha a Magyarországon működő német cégekre gondol. Ez az ágazat adja az összes német vállalat forgalmának hozzávetőlegesen egyharmadát, és 45.000 munkahelyet biztosít. A németországi feldolgozó ipar összességében nagyon aktív Magyarországon, így az elektronikai/optikai ipar, az elektromos felszerelések gyártása, a gépgyártás és vegyipar szintén. És nem szabad elfelejtenünk egy nagyon fontos ágazatot, amely a több mint 4 milliárd forintos forgalmával közvetlenül az említettek után következik: ez a kereskedelem. Az itteni gazdaság és társadalom szempontjából főleg a német kiskereskedelem bír nagy jelentőséggel: több mint kilencszer annyi vállalatot találunk itt, mint az autóiparban, és több mint 25.000 ember munkahelyét biztosítja, ami az autóiparban foglalkoztatottak 55%-nak felel meg.

A jövő lehetőségeit a digitalizáció, az elektromobilitás és a megújuló energiák területén látom. Ezek olyan témák, amelyek az EU szempontjából is nagy jelentőséggel bírnak majd a jövőben, hiszen éppen erről van szó az európai green deal és digitális transzformáció alapjain a fenntartható gazdaságra való áttérésnél.

Mi az, ami a német cégeknek vonzó a magyar gazdaságban? És mi az, amit kevésbé kedvelnek?

JH: Magyarország vonzó befektetési színtér, és egyértelmű helyszíni előnyökkel rendelkezik: nagyon jó a közlekedési infrastruktúra és a közlekedési hálózatok, magasak a beruházástámogatások, a HIPA és a helyi fejlesztési társaságok jól végzik a munkájukat. És mindenekeelőtt a jólképzett, motivált és ezen kívül még megfizethető munkaerőnek köszönhető, hogy Magyarországon megéri befektetni. Nemhiába az az eredménye a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara felmérésének, hogy a német cégek 88%-a most is ugyanúgy meghozná a döntést, hogy itt fektet be, mint korábban.

De a befektetőknek szükségük van a megbízhatóságra és garanciára, hogy a befektetési keretfeltételek stabilak maradnak és ezzel kapcsolatban a jogbiztonság biztosított. Emiatt - ez a benyomásom - a német befektetők nagy figyelemmel követik az itteni, egyes, stratégiai ágazatként megjelölt gazdasági területek állami kézbe vételéről folyó vitát. Mit jelent ez például a budapesti reptér számára, amelyet német cég üzemeltet nagyon hatékonyan és sikeresen, és amelyet a szakemberek immár hetedik alkalommal választottak meg Kelet-Európa legjobb repterének? Vagy pl. a külföldi kiskereskedelmi ágazat számára, amely olyan sok munkahelyet biztosít, és amely a magyar fogyasztóknak nemzetközi kapcsolatainak keresztül kiváló minőségű és kedvező árú termékeket biztosít, ennek ellenére a forgalmát 2,5%-os különadóval sújtották, és gyakorlatilag terjeszkedési tilalom érvényes rájuk?

Ha Ön gazdasági tanácsadó lenne, milyen tanácsokat adna ahhoz, hogy az Európai Unió, és a magyar gazdaság versenyképessége növekedjen?

JH: Első lépésként nézzük a dolgokat józannul: az Európai Unió tagállamai egyenként, nemzetállamként a globális versenyben csak akkor tudnak egyenrangú félként boldogulni, ha a kicsi, nemzeti különérdekeiket háttérbe tolják a nagy, közös európai érdekek javára. Az olyan országok, mint Németország vagy Magyarország gazdaságilag csak akkor tudnak tartósan sikeresen működni, ha összeszárnak, együtt lépnek fel, gazdasági,

de a politikai érdekeiket is együttesen védik a globális versenytársakkal szemben. Nézetem szerint itt még sokmindennek javulnia kell. Az EU egyes országai, legyen az Németország, vagy legyen az Magyarország, csak akkor tudnak lépést tartani a globális gazdasági versenyvel, ha bíznak a multilateralizmus erejében és az európai partnerországokkal együtt lépnek fel a szabad világkereskedelem mellett és a protekcionizmus ellen.

A váltókat már a helyes irányba állították. Európa éppen azon dolgozik, hogy fokozza a versenyképességét és az európai régiók válságokkal szembeni ellenállóképességét. Ez mindenképp az intenzív digitalizációval és a kutatás valamint fejlesztés támogatásával érhető el. Európa az olyan új gazdasági területek felé fordul, mint az elektromobilitás és alternatív energiák (pl. hidrogén), és jelentős pénzeszközöket bocsát rendelkezésre ennek érdekében, valamint hatékonyan használja az ebből eredő esélyeket.

A magyar kormány felismerte, hogy Magyarországot egyre inkább kutatási-fejlesztési színhellyé kell tenni, és egyre erőteljesebben keresi a nemzetközi együttműködést ezen a téren. Már régóta nem lehet Magyarországot „Európa munkapadjának” nevezni: az ország már most nagyon fontos hozzájárulást tesz a modern, európai és nemzetközi technológiai sztenderdek kifejlesztéséhez.

Hogyan látja az MGYOSZ/Business-Hungary szerepét, milyen lehetőségei

lehetnek a német-magyar gazdasági, kereskedelmi kapcsolatok erősítésében?

JH: A MGYOSZ független munkáltatói szövetség, amely fontos szociális partnerként részt vesz a magyar kormányval folytatott konzultációkban. A szövetség jó nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, és saját képviselője van Brüsszelben, tagja az Európai Munkáltatói Szervezetnek, és közreműködik az ILO-ban. Egy ilyen befolyásos szövetség természetesen fontos partner az itteni német vállalatok számára. Ha az MGYOSZ folytatja az eddigi nagyon jó együttműködést a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamarával, akkor nagyon értékes hozzájárulást tesz a bilaterális gazdasági kapcsolatok további erősítése érdekében.

S végül egy személyes kérdés: hogy érzi magát Magyarországon?

JH: A német diplomaták számára Magyarország álomország. Mindazonáltal a Covid miatti korlátozások természetesen nagyon erősen érzékelhetőek voltak az én hivatásomban is. Éppen ezért remélem, hogy az élet tartósan normalizálódik majd, hogy újra gondtalanul utazhassak, és még jobban megismerhessem ezt a csodálatos országot és nagyszerű lakóit. Rengeteg látnivaló és felfedezni való van itt, és már most örülök annak, hogy találkozhatom az itt élő emberekkel. Amint látják, nagyon gyorsan lelkes leszek, ha Magyarországról beszélek. Tehát nagyon-nagyon jól érzem magam itt.

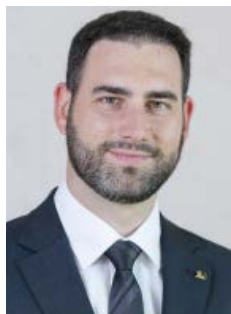
Öt százalék fölött AZ INFLÁCIÓ

– de az elemzők szerint a következő hónapokban mérséklődhet

A következő hónapokban mérséklődhet, de várhatóan továbbra is a jegybanki cél fölött alakulhat az infláció az MTI-nek nyilatkozó elemzők szerint. Az Eurostat inflációs listáján az 5 százalék fölötti adattal Magyarország az élen áll.

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) szerdai jelentése májusban a fogyasztói árak átlagosan 5,1 százalékkal magasabbak voltak az egy évvel korábbinál, egy hónap alatt pedig átlagosan 0,5 százalékkal nőttek.

Virovác Péter, az ING Bank senior elemzője szerint lefelé mutató meglepetés az inflációs adat, a hazai elemzők ugyanis egyöntetűen az áremelkedés további gyorsulását várták az áprilisi, szintén 5,1 százalékos infláció után. Úgy véli, egyértelműen a gazdasági újraindításhoz köthető az inflációs meglepetés. Annak ellenére, hogy az élelmiszerek és a házon kívüli étkezés esetében az érzékelt infláció jóval nagyobb volt, mégsem ugrott meg érdemben a termékcsoport inflációja, 2,6 százalék volt májusban. A jellemzően jelentős szezonális drágulást mutató ruházati cikkek esetében is inkább mérsékelt, csak 1 százalékos áremelkedés volt éves összehasonlításban. Az elemző szerint a legnagyobb meglepetést a szolgáltatások hozták. Havi összevetésben csak 0,2 százalékkal nőttek az árak májusban, ami éves alapon 2,1 százalékos inflációnak felel meg, ez alig mutat gyorsulást áprilishoz képest. Mindez annak ellenére,

Virovác Péter,
az ING senior
elemzője

hogy az újraindítást követően már a szolgáltatások széles köre ismét elérhető, és a beszámoló alapján jelentős drágulás volt várható – fejtette ki.

Virovác Péter úgy fogalmazott, a májusi inflációs adat fényében jelentősen nőtt annak a valószínűsége, hogy a szolgáltatások inflációját még mindig alulbecsüli a módszertan és talán a júniusi adatban jelentkeznek majd az újraindítás hatása. Összegzése szerint a májusi inflációs adat önmagában kismértékben lefelé módosítaná az ING elemzőinek idei inflációs várakozását, ugyanakkor meglátásuk szerint az újraindítás inflációja csak egy hónappal később jelenik majd meg a statisztikákban. Emellett továbbra is jelen van a mezőgazdasági és ipari termelői árak

Regős Gábor,
a Századvég
makrogazdasági
üzletágának
a vezetője

drasztikus emelkedése, és a nyersanyagárak, félkész termékek drágulása, ami hamarosan begyűrűzhet a fogyasztói árakba. Az elemző ezért továbbra is úgy véli, hogy az év hátralévő részében végig 4 százalék felett lesz a drágulás, így az év egészében 4,4 százalék körül alakulhat az átlagos infláció.

Regős Gábor, a Századvég makrogazdasági üzletágának vezetője kifejtette, májusban az infláció továbbra is magas, 5 százalék feletti volt, amelyet a jövedéki adó emelése és a bázisidőszakban alacsony olajár miatti üzemanyagár-növekedés magyaráz. Ugyanakkor a májusi adat a várakozásoknál kismértékben alacsonyabb, azaz az újraindításhoz kapcsolódó áremelések a vártnál kisebbek voltak.

NAPIRENDEN

Az előző hónaphoz képest gyorsult az élelmiszerek áremelkedése, ezen belül is kiemelhető az idényáras élelmiszerek, például a gyümölcsök drágulása, amelyet a kedvezőtlen időjárás okozta termés-hozam-csökkenés mozgat – mutatott rá. A következő hónapokban az infláció a bázishatások megszűnése miatt mérséklődhet, de várhatóan továbbra is a jegybanki cél fölött alakul – jegyezte meg. Regős Gábor szerint a májusi inflációs adat a júniusi tanácsülésen lépésre készítheti a jegybankot, amelynek keretében kismértékű szigorítást vár. Megjegyezte, hogy a szigorítás a gyakorlatban már meg is kezdődött, a 3 hónapos bankközi kamat az elmúlt 1 hónapban már több mint 10 bázisponttal emelkedett.

Suppan Gergely, a Takarékbank elemzője szintén úgy látja, hogy a következő hónapokban bázishatások miatt csökkenhet az infláció, a nyári hónapokban visszaeshet a tolerancia sáv felső szélé, azaz 4 százalék közelébe, de nagy valószínűséggel felette marad. A Takarékbank elemzői idén 4,2 százalékos átlagos inflációra számítanak a tavalyi 3,3 százalék után.

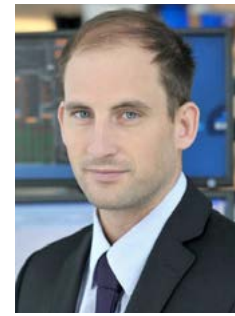
Az elemző jelezte ugyanakkor, hogy a számos felfelé mutató kockázat miatt nem zárható ki, hogy az infláció az év hátralévő részében sem kerül vissza a tolerancia sáv közelébe, így kiemelten

Suppan Gergely,
a Takarékbank
elemzője

szükséges figyelni a szolgáltatói árak, valamint a maginfláció alakulását.

Suppan Gergely kifejtette: a maginfláció 3,1-ről 3,4 százalékra emelkedett, ami már előjele az inflációs nyomás fokozódásának. Az MNB által kiemelt adószűrt maginfláció szintén 3,4 százalékra emelkedhetett. Hozzátette: az MNB alelnöke és legutóbbi közleménye előre vetítette, hogy a következő kamatdöntő ülésen megelőző jelleggel szigorításra kerülhet sor, mivel az inflációra nézve jelentős felfelé mutató kockázatot jelent az olaj-, a nyersanyag- és a mezőgazdasági árak megugrása, a nemzetközi szállítási költségek elszállása, valamint a nyitás után várhatóan meredeken felfutó kereslet, ami alacsonyabb kínálati kapacitás mellett szintén jelentős áremelkedéshez vezethet. Az elemző arra számít, hogy júniusban 0,90 százalékra emelkedik mind az alapkamat, mind az egyhetes betéti ka-

Németh Dávid,
a K&H bank
vezető makro-
gazdasági
elemzője

mat, majd azt követően az MNB kivárhat.

Németh Dávid, a K&H vezető makro-gazdasági elemzője szintén meglepetésnek nevezte, hogy májusban megállt az infláció gyorsulása. Kockázatot jelent ugyanakkor, hogy a változékony élelmiszer-, energia- és hatósági árak nélkül számolt maginfláció gyorsult – fejtette ki.

A szakértő szerint a mostani kilátások alapján júniusban 4,9 százalék körüli szintre lassulhat az éves infláció, júliusban és augusztusban átmenetileg 4 százalék környékére, az őszi hónapokban pedig újból felgyorsulhat, várhatóan 4,5 százalék körüli szintre. Az év egészében 4,1-4,2 százalékos emelkedést vár az elemző.

Németh Dávid rámutatott arra is, hogy kockázatot jelent az inflációs várakozások fokozódása, emiatt ugyanis kérdéses, hogy milyen ütemben tér vissza az infláció a jegybank 3 százalékos céljához. *MTI*

Infláció az Eu-tagállamokban

(2020. május–2021. május, a fogyasztói árak 12 havi változása, százalék)

Forrás: Eurostat / MTVA Sajtóarchívum / MTI | | | www.mti.hu

ÉVOSZ: az építési költségek 5-9 százalékos emelkedése várható a második fél évben

Az építőipari vállalkozások az építési költségek (például építőanyagok, munkaerőköltségek) országos szinten 5-9 százalékos, Budapesten viszont több mint 10 százalékos áremelkedésre számítanak a második fél évben – közölte az Építési Vállalkozók Országos Szakszövetsége (ÉVOSZ).

A szakszövetség tervező, kivitelező, mérnök szolgáltatást nyújtó vállalkozások bevonásával készített felmérést az építési piacon az idén az első öt hónapban tapasztalt áremelkedésekről és várakozásairól. A 400 válaszadó között mikro-, kis-, közép- és nagyvállalkozás is szerepelt, országos lefedettséggel.

A közlemény szerint idén január-május között az építőanyagoknál és a munkaerőköltségeknél is előre nem látott áremelkedéseket tapasztaltak a megkérdezett vállalkozások, akik ezzel egyidejűleg saját tevékenységük díját is megemelték.

Az építőanyagoknál példaként említették, hogy az év első öt hónapjában 2020 év végéhez képest a hideg padlóburkolatoknál 9 százalékos, a tetőcserepeknél 11, a beton esetében 12 százalékos, a gipszkarton esetében 23 százalékos, a hőszigetelő anyagoknál 47 százalékos, míg a faanyagoknál 72 százalékos áremelkedést jelentettek a válaszadók.

A felmérés szerint a vizsgált időszakban országosan és a fővárosban is az építőanyagok közül három kategóriában tapasztalták a legnagyobb mértékű áremelkedést: a faanyagok árai 72, illetve 93 százalékkal, a hőszigetelő anyagok árai 47, illetve 55 százalékkal, az elektromos kábelek, vezetékek árai pedig 42, illetve 35 százalékkal nőttek. Az utóbbi három kategóriában szereplő termékek gyártásához szükséges alapanyagok árai is kiugróan emelkedtek – ismertette a jelentős drágulás okait Koji László, az ÉVOSZ elnöke az MTI-nek.

Az építőipar termelőiár-indexe Magyarországon (2008–2020)
(volumenindex, előző év azonos időszaka = 100%)

Kitértek arra is, hogy a betanított munkás havi átlag bruttó bére országosan 12, a fővárosban 14 százalékkal nőtt, ezáltal esetükben a nettó átlagbér megközelítette a 300 ezer forintot. A szakmunkás havi átlag bruttó bére országosan 12, a fővárosban 13 százalékkal nőtt, így a nettó átlagbérük 380 ezer forintra emelkedik.

Közölték, a tervező cégek szolgáltatási árait országosan 5, a fővárosban 7 százalékkal emelték, a kivitelezési munkák árai Budapesten és országosan is 11 százalékkal drágultak, a mérnöki szolgáltatást nyújtó vállalkozások pedig országosan 8, a fővárosban 11 százalékos áremelést jeleztek. Ezek az áremelkedések a vállalkozások növekvő munkaerőköltségeinek fedezésére szolgálnak.

Az építőanyagok ára és a munkaerőköltségek növekedése főként azokat a kivitelezőket hozza nehéz helyzetbe, akik tavaly kötötték meg szerződéseiket és csak a szokásos árváltozást tervezték be vállalási áraikba. A piaci árváltozások következtében azonban sok esetben nem lehet a korábbi vállalási áron a kivitelezést megvalósítani.

Az ÉVOSZ szerint a kivitelezés alatt lévő létesítmények többségénél a megrendelő és kivitelező együttes felelőssége a piaci áremelkedések korrekt kezelése. A szakszövetség úgy látja, hogy sok esetben szükségessé válik a szerződések módosítása, ami történhet az árak korrekciójával, a műszaki tartalom változtatásával (olcsóbb ár fekvésű termék választása) vagy a feladatok részleges időbeli átütemezésével egyaránt.

Kétoldalú megállapodással zárul az AGEGAP Projekt

Az országos szociális partnerek a rendszerváltás utáni szociális párbeszéd történetében először kétoldalú megállapodásra készülnek. Ennek tárgya pedig az aktív idősödés (annak is generációkon átnyúló megközelítése) kérdésének prioritásként való kezelése a közös munkában. A megállapodás egyik eleme az MGYOSZ koordinálásával létrejövő közös honlap, melyet a felek közösen működtetnek.

Több mint két év után május 31-én véget ért az MGYOSZ „AGEGAP” című projektje, amelynek 7 ország együttműködésében vizsgálta az aktív idősödés kérdését. A téma tanulmányozása a generációkon átnyúló megközelítéssel alapult, azon az alapvetésen, hogy a hosszú és hasznos munkaerőpiaci életpálya feltétele az, hogy az egyén minden életkorban jól érezze magát a munkaerőpiacon. A projekt előzményét az európai szociális partnerek azonos című és tárgyú keretmegállapodása jelentette, melynek célja az, hogy vitát és együttműködést generáljon az EU tagállamaiban a szociális partnerek között, ezzel elősegítve az európai szintű cél-

kitűzések érvényesülését. A projekt elsődleges célja az volt, hogy segítse a 7 partnerországban a keretmegállapodás átvételét. A projekt magyarországi megvalósítása azért is említésre méltó, mert az országos szinten működő szociális partnerek megállapodásával zárult.

Az európai szociális partnerek keretmegállapodásai közel 30 éve járulnak hozzá a munkavállalók és a munkáltatók gazdasági és szociális érdekeinek előmozdításához. Ezek az autonóm kétoldalú megállapodások az Európai Uniót létrehozó Alapszerződés („Treaty”) 154.-155.l szakasza alapján kívánatosak és lehetségesek, az európai szociális párbeszéd legfőbb dokumentumai. Az 1990-es években számos olyan kétoldalú megállapodás született európai szinten, amelyek kötelező érvényűek voltak, a tagállamoknak jogszabályban vagy kollektív szerződésben kellett átültetniük ezeket a munkajogi szabályozásba. Ilyen autonóm keretmegállapodás alapján született meg a szülői szabadság (1996 és 2009), a rész-munkaidő (1996) és a határozott idejű munkaszerződések (1999) munkajogi szabályozása, amelyen a magyar Munka Törvénykönyve szabályozása is alapul. A 2000-es évektől az autonóm keretmegállapodások az ún. „soft-law” irányába fordultak, azaz inkább iránymutatásként szolgálnak a tagállami szociális partnerek számára, kezükbe adva az átvétel módjáról és formájáról való döntést.

AZ AGEGAP PROJEKTRŐL

Az MGYOSZ AGEGAP projektéről már többször írtunk (legutóbb a Magyar Gyáripar idei 3. számában), számos esemény témáját adta az elmúlt két évben. A projekt keretben létrehozott kiadványokat és tanulmányokat a www.agegap.eu oldalon érhetik el az érdeklődők.

KIK AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS PARTNEREK?

Munkaadói oldalon:

- BusinessEurope (magyar tagja az MGYOSZ)
- SME United (magyar tagja az Ipartestületek Országos Szövetsége, IPOSZ)
- SGI Europe (magyar tagja nincs)

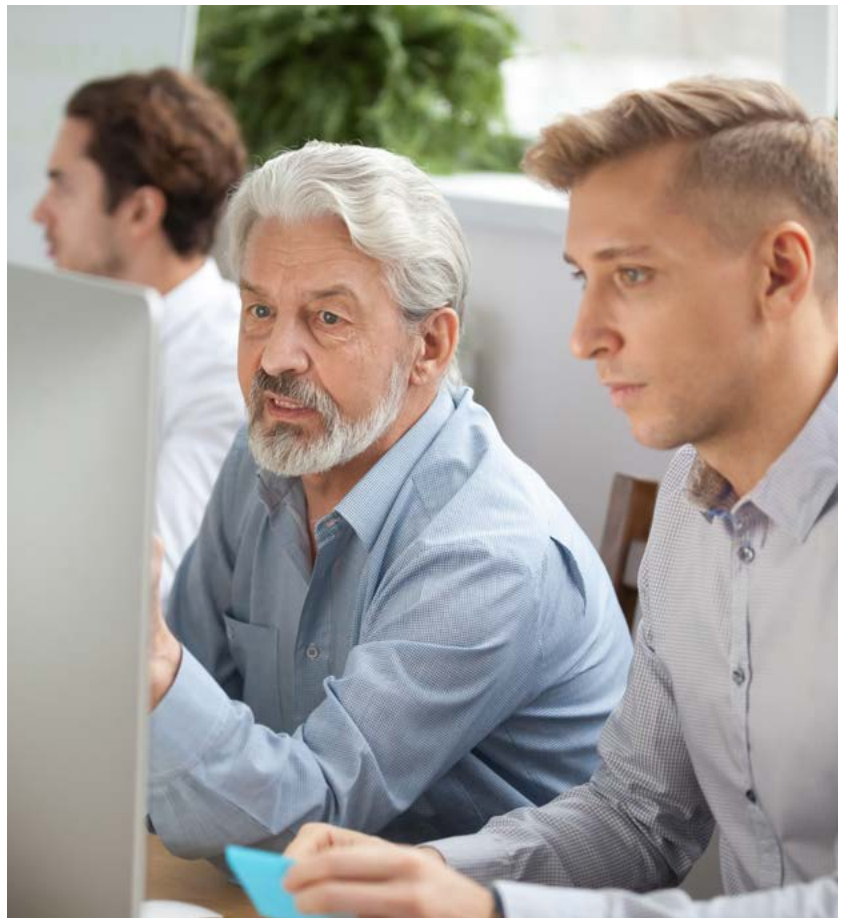
Szakszervezeti oldalon:

European Trade Union Confederation – ETUC (magyar tagjai: ÉSZT, SZEF, MASZSZ, LIGA)

Magyarországon az Országos Érdekegyeztető Tanács (illetve elődei) megfelelő kereteket biztosított mind a kötelező, mind a nem kötelező érvényű európai keretmegállapodások átvételére. Ennek az intézménynek a megszűnése óta azonban nem biztosítottak ennek formai keretei, és a magyar szociális partnerek kétoldalú autonóm keretmegállapodásainak átvételére azóta sem volt példa. Ez az állapot fordult kedvező irányba az AGE GAP projekttel, amely elősegítette, hogy az országos szociális partnerek a rendszerváltás utáni szociális párbeszéd történetében először kétoldalú megállapodásra készülnek.

Ennek tárgya pedig az aktív idősödés (annak is generációkon átnyúló megközelítése) kérdésének prioritásként való kezelése a közös munkában. A jelenleg előkészítés alatt álló megállapodás tárgya a következő:

1. Az országos szintű szociális partnerek folyamatosan tájékoztatják tagjaikat, s minden, a témában érintett társadalmi, gazdasági szereplőt a keretmegállapodás céljairól, az ehhez kapcsolódó hazai és nemzetközi információkról, eredményekről, kutatásokról, adatokról, javaslatokról, gyakorlati tapasztalatokról stb., hogy tudatosítsák az aktív idősödés és a generációk közötti kapcsolat, az „age-management” fontosságát és szükségességét, megfelelő és naprakész ismereteket biztosíthassanak a részükre ezen a területen
2. Az országos szintű szociális partnerek – kérsükre – folyamatosan segítik, támogatják ágazati és munkahelyi szintű tagjaikat a konkrét gyakorlati megoldások megtalálásában, alkalmazásában, valamint a szociális partnerek törekvéseinek – ahol erre lehetőség van –, kollektív szerződésben vagy más szociális partneri megállapodásban való rögzítéséhez
3. Az országos szintű szociális partnerek a fenti célok eléréséhez közös honlapot hoznak létre, amelynek tartalmát – külön együttműködési megállapodás elfogadásával – közösen működtetik. Hamarosan elindul a www.szocialispartnerek.eu, amely a szociális partnerek közös tudásbázisa lesz, és az MGYOSZ koordinálásával jön létre. Ennek a honlapnak a célja az lesz, hogy összegyűjtse és közzétegye azokat a szociális partnerek által készített kutatásokat és segédanyagokat, amelyek segíthetik a szociális partnerek, humánpolitikusok munkáját és elősegíthetik az egyes témák – elsőként az aktív idősödés – témájának figyelembevételét az alacsonyabb szintű

kollektív tárgyalások, vállalati humánpolitikai megoldások kialakítása során.

A megállapodás tagjai munkaadói oldalon az MGYOSZ, ÁFEOSZ, VOSZ, IPOSZ, szakszervezeti oldalon a MASZSZ, SZEFE, LIGA, ÉSZT. A megállapodás értelmében az országos érdekegyeztetésben résztvevő további szociális partnerszervezetek szabadon csatlakozhatnak.

A megállapodás és a honlap jelenleg véglegesítés alatt áll. Az ünnepélyes aláírása a júliusban kerülhet sor. Ezzel tehát megszületett a modern magyar szociális párbeszéd első bipartit, autonóm keretmegállapodása.

A www.szocialispartnerek.hu az Európai Bizottság társ-finanszírozásában, az AGE GAP projekt keretében jön létre.

Végezetül fontos elmondani, hogy több mint 20 év után az európai szociális partnerek ismét kötelező érvényű keretmegállapodásra (ezt célzó tárgyalásra) készülnek: 2022-ben indulhat a távmunka-megállapodás felülvizsgálata, melynek aktualitását a távmunka COVID 19 járvány okozta tömegessé válása adja.

Bálint Adrienn,
az MGYOSZ munka- és szociális
ügyekért felelős igazgatója

Bővítenék tevékenységüket Kínában az európai cégek

– Nem járna jól Németország sem a termelés hazatelepítésével

Bővítenék tevékenységüket Kínában az európai vállalatok a járványhelyzet miatt életben lévő korlátozások enyhítését követően – derül ki az Európai Unió Kínában működő kereskedelmi kamarájának friss, éves felméréséből.

A vizsgálatban részt vevő vállalatok arról számoltak be: előnyt tudtak kovácsolni abból, hogy a kínai gazdaság a járvány megfékezését követően a világ legnagyobb gazdaságai közül elsőként kezdett helyreállni a múlt évben.

A válaszadók 59 százaléka bővítené tevékenységét a távol-keleti országban, és mindössze 9 százalék jelezte, hogy a kivonulást fontolgatják – ismerteti az MTI a felmérést.

A Kínában működő európai vállalatok legfőbb problémáik között a korlátozott piaci hozzáférést, illetve a belföldi versenytársaikkal szembeni hátrányt említették. A válaszadók 16 százaléka továbbra is panaszkodott a kényszerített technológia-átadás gyakorlatára.

A felmérésben részt vett vállalatok 73 százaléka nehézségként élte meg ezen kívül, hogy a járvány miatti korlátozások gátolják a külföldi szakértők Kínába utazását, illetve ott maradását.

Mindazonáltal az európai cégek összességében derűlátóan tekintettek a növekedési kilátásaira Kínában. Az üzleti várakozások 2014 óta a legpozitívabb szintre javultak: a válaszadók csaknem 68 százaléka bizakodóan vélekedett a saját szektorának üzleti kilátásairól.

Az MTI egy másik, Kínához kapcsolódó tudósításában konkrétan a német vállalatok és Kína kapcsolatáról esik szó. A müncheni ifo gazdaságkutató intézet gyorselemzéséből az derül ki, hogy nem járna jól Németország, ha az alacsonyabb költségű távoli országokból hazatelepítenék (reshoring), vagy európai országokba telepítenék (nearshoring) a termelést a szállítási láncolatok stabilizálása érdekében.

A legtekintélyesebb német közgazdasági kutatóintézetek között számon tartott ifo (ifo Institut – Leibniz-Institut für Wirtschaftsforschung an der Universität München) tanulmányában kiemelte, hogy Németország a nemzetközi gazdasági munkamegosztás egyik legnagyobb haszonélvezője. Ezt jelzi például, hogy ipari termelésének 60 százalékát külföldön értékesítik. Betagozódását a nemzetközi értékteremtési láncolatokba pedig jól mutatja, hogy exportjának 21 százalékát külföldön előállított érték – alkatrész, köztes termék – teszi ki. Ez az arány az Egyesült Államok esetében csupán 9 százalék, Kína esetében 17 százalék.

Ugyanakkor a világ számos térségében jelentkező protekciónizmus miatt és a szállítási láncolatokat szétziláló koro-

REKORDMÉRTÉKŰ MŰKÖDŐTŐKE-BEFEKTETÉS KÍNÁBÓL MONTENEGRÓBA

Rekordnagyságú, 71 millió euró (mintegy 24,9 milliárd forint) értékű működőtőke-befektetés érkezett tavaly Kínából Montenegróból. Az Adria-parti állam korábban már jelentős nagyságú hitelt kapott a távol-keleti országtól, és egyelőre nem tudni, hogyan kerülhetne ki az adósságsapdából. Jakov Milatovic montenegrói gazdaságfejlesztési miniszter a napokban beszélt arról, hogy tavaly jelentősen nőtt a kétoldalú kereskedelmi áruforgalom Kína és Montenegro között, Montenegro 218 millió euró értékben importált árut Kínából, míg az export 22,1 millió eurót tett ki.

navírus-világjárvány miatt a németországi nyilvánosság témái közé is bekerült a reshoring és a nearshoring.

Az elemzés megállapította: ezekben a gazdaságpolitikai vitákban figyelembe kell venni, hogy „hatalmas jövedelemki-

eséssel” járna, ha állami beavatkozással hazatelepítenék, vagy áttelepítenék Németország térségébe a német vállalatok távoli régiókba kihelyezett termelését.

Ezt a veszteséget az állami kiadások növelésével kellene ellensúlyozni. Ezért csak kivételes esetben szabad állami beavatkozással megváltoztatni az összetett vállalati döntéshozatali folyamatok révén kialakított termelési hálózatokat, és csak is átlátható feltételek alapján és a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) szabályainak megfelelő módon – idézi az MTI az ifo tanulmányát.

A gazdaságpolitikának nem a nemzetközi értékteremtési láncolatok „finomhangolására” kellene törekednie, hanem inkább egyértelmű és stabil keretfeltételeket kell teremtenie a vállalkozásoknak – emelték ki az ifo gyorselemzésében.

Kifejtették, hogy a költségek és a kockázatok csökkentése érdekében kétoldalú és többoldalú, multilaterális megállapodásokkal meg kell erősíteni a nemzetközi kereskedelem szabályokon alapuló rend-

FEJLESZTÉSI PROGRAM A KÍNAI BEFOLYÁS ELLENSÚLYOZÁSÁRA

Nagyszabású fejlesztési programot tervez a vezető nyugati ipari hatalmakat összefogó G7 csoport az Övezet és út kezdeményezés (BRI) nevű külgazdasági stratégia révén erősödő kínai befolyás ellensúlyozására – idézi a Handelsblatt című német üzleti lapot az MTI. A tervet megalapozó tanulmány szerint évente legalább 1500 milliárd dollár kellene az alacsony és a közepes jövedelmű országoknak, hogy elérhessék az ENSZ úgynevezett fenntartható fejlődési céljait.

szert, és tovább kell mélyíteni az európai uniós belső piaci integrációt.

Ajánlatos továbbá nemzeti vagy európai uniós szinten stratégiai tartalékok

képezni a biztonsági vagy egészségügyi szempontból kritikus fontosságú termékekből. A vállalatoknak is érdemes tartalékokat képezni a kritikus fontosságú köztes termékekből, például csipekből – írták.

A téma jelentőségét mutatja a Handelsblatt című német üzleti lap egy június 15-i összeállítása, miszerint történelmi csúcstra, világszerte 350 fölé emelkedett a kikötőknél veszteglő konténerszállító hajók száma. New Yorknál és Los Angelesnél például 10-10, Rotterdamban 18, Sanghajnál 75, a Hongkongnál fekvő Jantian nemzetközi konténerterminálnál pedig 83 hajó várakozik ki-, illetve berakodásra a Kühne + Nagel svájci szállítványozási vállalat Seaexplorer nevű online tengerszállítási platformjának adatai szerint.

A nemzetközi szállítványozásban „teljes a káosz” – írta a Handelsblatt, kiemelve, hogy „ilyen hajódugó még nem volt” a kereskedelem történetében.

Az EB kezdeményezése előmozdítaná a szakképzett munkaerő migrációját

Az Európai Bizottság új tehetséggondozó partnerségprogramot indított el, amely hozzájárul az Európai Unióban tapasztalható szakképzett munkaerőhiány kezeléséhez, és a harmadik országokkal a migráció terén kialakított, kölcsönösen előnyös együttműködés megerősítéséhez.

A program az uniós új menekült és bevándorlásügyi csomagjának egyik kulcsfontosságú eleme.

Margarítisz Szkínász, az európai életmód előmozdításáért felelős uniós biztos azt nyilatkozta, hogy a munkaerő továbbképzése alapvető fontosságú, de a migráció fontos szerepet játszhat a szakképzettség hiányosságok csökkentésében, és az EU innovációs potenciáljának felfedezésében is. „A tehetséggondozó partnerségek minden érintett fél – a tagállamok, a partnerországok és maguk a migránsok – számára is hatalmas előnnyel járhat” – hangsúlyozta. Ylva Johansson belügyekért felelős uniós biztos szerint, szükség van a legális migrációra, mivel Európa munkaképes korú népessége csökken, és számos kulcsfontosságú ágazatban, például az egészségügyben és a mezőgazdaságban hiány van szakképzett munkaerőből. A tehetséggondozó partnerségprogram olyan szak-

képzett munkaerő migrációt mozdít elő, amely megfelel az európai munkaerőpiaci igényeknek – olvasható az MTI tudósításában.

A tehetséggondozó partnerségek uniós szakpolitikai és finanszírozási keret biztosítanak a harmadik országokkal való stratégiai együttműködéshez, valamint a munkaerő- és készségigények jobb összehangolásához. A program nyitva áll a diákok, a diplomások és a szakképzett munkavállalók előtt, továbbá lehetőséget biztosít a hazatérő migránsok integrációjának javítására is.

Az elmúlt években a bizottság kísérleti projekteket indított el és támogatott pénzügyileg azzal a céllal, hogy megerősítse a legális migrációs csatornákat olyan országokból, mint Egyiptom, Moldova, Marokkó, Nigéria, Szenegál és Tunézia, továbbá megnyitotta az Erasmus+ programot és a szakképzést a nem uniós állampolgárok előtt is.

Élet a Földön, David Attenborough-val

Az utolsó jedimester? Talán az utolsó nagymester, aki hosszú élete hatalmas és méltán elismert munkájával mindig a Föld élővilágának, biológiai gazdagságának megőrzéséért, a sokszínű életért dolgozik és küzd, bármi rejtett cél nélkül. Attenborough valóban az életet félti, a teljes bioszférát, s ezzel az embert is, aki nem élhet a többiek nélkül. Ropant különös módszerrel teszi ezt: politikamentesen, az élet legkülönbözőbb fajtáit és azok történetét bemutató, mindenki érdeklődését megragadó művei hosszú sorával.

A Goodreads ajánlójából: „A könyv lenyűgözően pompás felvonulása az életnek, a világ minden tájáról, az élet minden tartományából vett szereplőkkel. Attenborough mintaszerű könnyedséggel és tökéletes láttatással viszi az olvasót világ körüli útra.”

A Park ajánlójából: „A mára már klasszikussá vált könyv és a belőle készült filmsorozat nemzedékeket varázsolt el és ismertetett meg Földünk elképesztően gazdag élővilágával. Ebben az átdolgozott és a tudományos kutatás legújabb eredményeivel kiegészített új kiadásban a bőséges képanyag segítségével és Attenborough kalauzolásával követhetjük végig bolygónk élővilágának történetét az élet első szikrájától napjainkig.”

Könyv a filmek korában? Attenborough remek mesélő. Szó szerint pompás bizonyágát adja, hogy a megismerésben a jó könyv majdhogynem úgy viszonyul a filmhez, mint egy lakoma a gyorskajához. Itt nagyon érződik a minőségi különbség a könyv javára: rengeteg finom részletre csodálkozhatunk rá, amelyek nagy hányada a film pergésében elsikkad, vagy azonnal feledtetni is azt a következő benyomás. Talán még markánsabb és fontosabb a befogadáshoz az ilyen leírásoknál, hogy a könyvnél bármikor megállhatunk alaposan elgondolkodni az olvasottakon – márpedig Attenborough az élet számtalan rejtélyével és kifinomult mesterfogásaival rengeteg indítást ad az elgondolkodásra.

A mesterfogásokból csak pár kiragadott példa, idézetekkel:

- Növények, amelyek a szex ígérését nyújtó, rovarspecifikus formáikkal és illatukkal, vagy „kábszerrel” veszik rá a rovarokat pollenjük szállítására.

David Attenborough
ÉLET A FÖLDÖN

Park Könyvkiadó, 2021

- „Úgy tűnik, a polipok és a tintahalak értelmi képességeik terén felvehetik a versenyt az emlősökkel.”
- A trilobiták szemének felépítése „pontosan megfelel azoknak a matematikai elveknek, amelyeket alig 300 éve ismertünk fel”.
- „A pókok udvarlási szertartásai szédítően kifinomultak és változatosak.”
- Az akár tíz tonna sárból épített váraikat a sokmillió természetes úgy alakítja, hogy a levegő természetes áramlása biztosítsa a létfontosságú oxigén-ellátásukat és hűtésüket.
- A méhek tánccal, bonyolult kódolással közlik az újonnan felfedezett táplálékforrás helyét. Elgondolkozhatunk, akárcsak az előbbieknél: miként képesek a rovarok ilyen szellemi teljesítményre? Az ehhez szükséges „program” hogyan fér el az idegrendszerükben?
- Még az élet legegyszerűbb, ősi formáinak is máig mennyi megoldatlan rejtélye van: miként voltak képesek erre?

Az Epilógusban **az igazi környezetvédő súlyos üzenete:** „A ma élő számtalan faj, amelyek mindegyikét még nem is sikerült megtalálnunk, eleven szövedéket alkot. Elemeinek kölcsönkapcsolatai és belső összefüggései csaknem felfoghatatlan bonyolultságúak; még közelítő pontossággal sem tudjuk előre jelezni, hogy bármely rész károsodása milyen hatással lesz az egészre. Ez a bonyolultság olyasvalami, amit minden tőlünk telhető módon védelmeznünk kell, mert ez a bolygó ellenálló képességének és öngyógyító erejének záloga.”

Attenborough önéletrajzi könyvéről – Utazások a világ túlsó felére – a Magyar Gyáripar 2019/10. számában írtunk.

Dr. Osman Péter